

Lezing: Lucas 3: 21-22 (NBV21)

Lezing: psalm 3 (gelezen in de vertaling van Gerard Swüste; uit: 'Altijd hetzelfde lied')

Overdenking

Gemeente van Jezus Christus,

Een tekst over de doop
en een morgenlied.
En hoe vaker je ze leest,
hoe meer je hoort en ziet dat deze teksten verwant zijn.

Jezus laat zich dopen,
net als anderen voor hem gaat hij het water in,
hij wil deel van het Godsvolk zijn,
de tocht naar het veelbelovende land gaan,
actief zijn, toegewijd, zich oriënteren aan de wil van God.

Een nieuw begin, een nieuwe dag.
Hij ontwaakt, hij staat op, hij gaat op weg,
en de Geest daalt als een duif op hem neer, zacht en teder,
liefkozend, geestkracht, bezieling,
stuwkracht om te werken aan een bewoonbare aarde.

En dan psalm 3, een morgenlied,
ik lig, ik slaap, ik ontwaak, dicht de dichter,
en hij/zij begint aan een nieuwe dag.
In de oude berijming, die wij al zo lang niet meer zingen,
maar die u misschien van heel vroeger wel kent,
klinkt het zo:

*Ik lag en sliep gerust,
van 's HEEREN trouw bewust,
tot ik verfrist ontwaakte.*

Ons liedboek heeft een hele categorie 'morgenliederen'.
Aan het begin van onze dienst klonken er twee daaruit.
En in morgenliederen zit altijd iets van dank voor het licht, dat weer het donker overwon,
de verwondering daarover, een lofzegging,
en een gebed om kracht voor wat jou
deze dag wacht of voor wat je deze dag te doen staat.
Zoals Jezus ná zijn doop kracht ontvangt
voor wat hem te doen staat.

Maar nu betwijfel ik,
anders dan de oude berijming zingt,
of de dichter van psalm 3 wel zo gerust geslapen heeft.

*Iedereen belaagt mij,
zegt hij,
iedereen is tegen mij,
iedereen zegt over mij: 'Voor hem bij God geen bevrijding'.*

Tot drie keer toe: iedereen dit, iedereen dat en dat,
de eenzaamheid is totaal.

En eenzaamheid klinkt ook in het opschrift van de psalm:

Een psalm van David, toen hij vluchtte voor Absalom, zijn kind.

Nu denkt men in de Bijbelwetenschap veelal niet

dat deze psalm

ook echt door David is geschreven;

eerder dat gezegd wil zijn,

dat dit een tekst is

bij dit soort momenten uit ons leven.

Momenten waarop je het gevoel hebt er helemaal

alleen voor te staan,

in een klus die je moet klaren,

in een ziekte die je overvalt of als pijn je beheerst,

momenten waarop je het gevoel hebt dat niemand je begrijpt,

en je jezelf afvraagt of je er mag zijn,

zijn zoals je bent.

En dat er tegenstand en vervreemding is,

juist van de mensen die je zo na staan, die je lief zijn,

van wie je het niet verwacht, zoals *David op de vlucht voor Absalom, zijn kind.*

Pijn omdat je elkaar in families en vriendschap kwijt kunt raken.

Niet meer door één deur kunt.

Omdat mensen in één land tegenover elkaar

komen te staan,

je leven niet zeker, dreigende taal,

een man met een fakkel voor de deur van een politicus,

journalisten die bedreigd worden met geweld,

een aanslag op het goede leven.

Maar je ziet de dichter telkens weer het vertrouwen

hervinden: een schild ben je, ik ga met opgeheven hoofd,

de Levende houdt me vast, ik ben niet bang van horden die me omsingelen,

nieuwe dag, nieuwe moed, we gaan er weer voor.

Zoals je zoveel mensen telkens weer

het vertrouwen ziet hervinden, hun veerkracht hervinden,

op ziet staan, herboren, een wonder, het wonder van een nieuwe dag.

Een weg die we elke eredienst gaan in kyrie en gloria.

De psalm is geschreven

als een soort modelpsalm, las ik ergens,

een heldere en ritmische opbouw:

144 lettergrepen,

verdeeld over 18 regels,

8 lettergrepen per regel,

een tekst in slagorde,

en 8 is bijbels gezien het getal

van herschepping, nieuw begin,

een nieuwe scheppingsdag.

Of dit qua aantallen helemaal zo klopt, durf ik niet na te zeggen,

maar helder is dat het een welgevormd vers is,

als het ware gedicht tegen alle wanorde en chaos in.

En dan schrik ik toch wel van die laatste woorden,

zo ben ik niet opgevoed, zou ik

bijna zeggen.

Aan het eind van de psalm hoorden we:
'Je slaat al mijn vijanden op hun kaken,
slechte mensen, op mij gebeten,
je breekt hun tanden'.

In andere vertalingen weergegeven
als een oproep aan God:

*sla mijn vijanden in het gezicht,
breek de tanden van de wettelozen.*

Van pure schrik om dit soort taal
zou ik deze psalm

liever laten liggen, niet lezen,
was ik er maar niet aan begonnen.

Woorden doen ertoe, hoorden we minister Hugo de Jonge
deze week zeggen, woorden kunnen aanzetten
tot haat, tot geweld,
woorden, waar ook gesproken, op straat en in de 2^e kamer,
in huiskamers, ze doen ertoe, zijn niet neutraal.
Wat doen deze psalmwoorden?

De psalmen bevatten vaker
van dit soort taal,
het is een boek vol emotie.

En het mag duidelijk zijn dat de psalmen
niet blind willen zijn voor onrecht,
niet gelaten willen zijn,
niet willen berusten,
kwaad worden op wie mensenrechten schenden,
woedend op wie mensen aan hun lot overlaten,
boos om getreiter, gesar en gepest,
om alles wat het geluk breekt, kapot maakt.
Kwaad is niet goed, je mag daar best kwaad over worden.
Zonder strijdlust gaat het niet.

Maar ik ben blij dat de psalmdichter niet het recht
in eigen hand neemt.

Dat er niet wordt gezongen:

ik sla mijn vijanden op hun kaken,
ik breek ze hun tanden,
ik sla ze in het gezicht.

Maar dat de Eeuwige wordt aangesproken: kom op, Jij, bevrijd me, bevrijd ons.

Gód wordt geroepen af te dalen in onze werkelijkheid,
in onze wereld, in ons verdriet.

En ook Jezus bij de Jordaan hoorde die roep.
Hij daalde af in het water.

En aan ons is het gegeven om mens te zijn
en menselijk te handelen -
elke nieuwe dag.
Amen.